

Knut S. Kjølstad:

Samarbeid mellom tannleger

Ligningsmyndighetene har i den senere tid vist betydelig interesse for samarbeidsavtalene mellom tannleger. Myndighetene har stilt spørsmål om hvorvidt leietaker/medarbeider skal anses som lønnstaker eller næringsdrivende. Dersom vedkommende skal anses som lønnstaker, skal det betales arbeidsgiveravgift idet godtgjørelsen til leietaker anses som lønn. På den annen side vil leietaker få rett til minstefradrag og lavere folketrygdavgift. I et ansettelsesforhold har arbeidstakeren et særlig oppsigelsesvern. Blant annet på denne bakgrunn har vi endret standardavtalen noe.

For å bli ansett som *selvstendig næringsdrivende* kreves det at det utøves virksomhet, at den har en viss varighet og omfang, at den er egnet til å gå med overskudd og at den drives for egen regning og risiko. Det legges således en helhetsvurdering av skjønnsmessig karakter til grunn. Det viktigste moment er trolig at virksomheten drives for egen regning og risiko.

Vi har utformet et kontraktsforslag på denne bakgrunn (se kontraktsforslag 1 på neste side). Det er en ufravikelig forutsetning for å få aksept at partene har innrettet seg etter kontraktsbestemmelsene.

I motsetning til tidligere er det nå ikke inntatt noen karensbestemmelse i standardavtalen – f. eks. slik at det ikke kan etableres konkurrerende virksomhet innen et bestemt område de første to år etter oppsigelsesavtalen. Bakgrunnen for dette er at Oslo ligningskontor har uttalt at de er av den oppfatning at en slik bestemmelse tyder på at det foreligger et ansettelsesforhold og ikke et samarbeid mellom selvstendig næringsdrivende. Hvorvidt dette er riktig er det opp til domstolene å svare på. NTF har imidlertid fått dispensasjon fra Konkurransetilsynet slik

at det er tillatt å operere med slike klausuler i alle fall inntil 2006. De bør ikke ha varighet ut over to år og forbudet mot etablering bør være begrenset til det området flesteparten av pasientene er rekruttert fra.

Merk: Vi minner om at det foreløpig ikke er avklart om – og eventuelt i hvilket omfang – det kan bli nødvendig å beregne merverdiavgift på utleie av tannlegers utstyr mv.

NTF har også utarbeidet en *ansettelseskontrakt* som et alternativ til den reviderte samarbeidsavtale (se kontraktsforslag 2, side 790).

Kommentarer til de enkelte punkter i NTFs forslag til samarbeidsavtale

Ad 1. Her beskrives hvilke lokaliteter leietaker kan benytte. Er det behov for presiseringer, utvidelser, innskrenkninger, bestemte dager eller lignende, bør disse tilføyes.

Ad 2. Kontrakten forutsetter at praksisinnhaver dekker samtlige utgifter. Dersom partene finner det mer praktisk med andre løsninger, f.eks. at telefon-, averterings- og lønnsutgifter til hjelpepersonell belastes leietaker, bør dette fremkomme som en tilføyelse.

Ad 3. a) Procentsatsen beregnes av innarbeidet og ikke av innbetalt honorar. Dette gir leietaker en oppfordring til å gjøre sitt til at honorarene kommer inn. Prosenten skal beregnes av tannlegens honorar. Den del av pasientens innbetaling som direkte dekker fakturerte utlegg dvs. tekniske utgifter, gull, tenner etc. skal fratrekkes.

b) Alternativt kan partene gjøre avtale om at leier betaler en fast sum per mnd./uke for å benytte praksisinnhavers kontorer. Med bakgrunn i de løpende utgifter, kan det være rimelig at leier

forplikter seg til å innbetale en minimumsleie.

Ad 4. Pasientmengde, utgiftsposter og arbeidskapasitet kan endres over tid. Partene bør derfor en gang hvert år vurdere om det kan være behov for endringer i prosentsatsen (eventuelt i en avtalt utgiftsfordeling). Endringen kan ikke ensidig kreves gjennomført, men forutsetter enighet.

Ad 5. Partene må finne frem til en praktisk form for journalføring. Leietaker er imidlertid som selvstendig næringsdrivende i relasjon til skatteloven og lov om helsepersonell forpliktet til selv å føre opptegetninger. Det beste alternativ er at leietaker fører egne journaler, men vilkårene må anses oppfylt også dersom leietaker med annen penn eller lignende fører sine opptegetninger på journaler som benyttes av begge parter. Leietaker bør føre egne kontokort.

Dersom det ikke føres egne kontokort, men de økonomiske data føres direkte i journalen, må leietaker ta kopi til sitt regnskap. Det er viktig at leietaker kan fremlegge et dokumenterbart regnskap.

Ad 6. a), b) og c) Det er viktig å understreke forhold omkring fravær fra praksis og de økonomiske problemer som kan oppstå for så vel praksisinnhaver som leietaker. Enten man velger NTFs Sykeavbruddskasse eller annen forsikringsavtale, er det avgjørende at dette er brakt i orden ved inngåelse av samarbeidsavtalen. Karensdagene tilsvarer Sykeavbruddskassens karensdager.

Ad 7. Partene bør vise hensyn til hverandre. Selv om praksisinnhaver bestemmer hvilke endringer som skal gjøres, bør disse så langt det er mulig gjøres i samarbeid med dem som arbeider i virksomheten. Leietaker kan imid-

AVTALE OM SAMARBEID MELLOM TANNLEGER

Mellom tannlegeheretter kalt praksisinnhaver

og tannlegeheretter kalt leietaker, er det dags dato inngått følgende kontrakt:

1. Leietaker har rett til å disponere praksisinnhavers tannlegekontor 2 (eller annen benevnelse) i med adgang til nødvendig bruk av tilhørende venteværelse og øvrige fellesrom etter avtale.
2. Praksisinnhaver er forpliktet til å dekke alle utgifter som er forbundet med driften av leietakers tannlegevirksomhet, herunder lønn til hjelpepersonell, forbruksmateriell, telefonutgifter mv. – med unntak av utgifter til leietakers ekstra annonsering, forsikringer og utgifter vedrørende regnskapet.
3. a) Som godtgjørelse for denne avbenyttelsen av praksisinnhaverens kontor, utstyr, materiell, hjelpepersonell mv., betaler leietaker% av innarbeidet honorar etter fratrukk av tannteknikerregninger. Dersom leietaker ansetter egen tannhelsesekretær skal godtgjørelsen settes til%
Godtgjørelsen betales hver(mnd./uke/dag).

b) *Alternativt:* Leietaker betaler krper mnd./uke/dag/time for benyttelse av praksisinnhavers kontor, utstyr, materiell, hjelpepersonell mv.

c) *Alternativt:* Leietaker betaler% av innarbeidet honorar med fratrukk av tannteknikerregninger dog minimum kr per mnd./uke/dag.
4. Hvert år kan hver av partene kreve prosentsatsen, eventuelt måneds- eller timeleien, tatt opp til ny vurdering. Endring av prosentsatsen (eller mnd./timeleie) forutsetter enighet mellom partene og må basere seg på fremlagte regnskapstall og årsammenligninger.
5. Leietaker fører sitt eget regnskap – herunder egne bilag og kvitteringsblokker, foretar egne påtegninger i journalene, er ansvarlig – både faglig og juridisk – for egen tannlegevirksomhet og opptrer i enhver sammenheng som selvstendig næringsdrivende.
6. a) Ved leietakers sykefravær skal det etter utløp av karenstidene betales godtgjørelse til praksisinnhaver for hver sykefraværsdag beregnet ut fra NTFs Gjensidige Sykeavbruddskasse kl. III (eller tilsvarende klasse for antatte driftsutgifter). Subsidiært kan det gjøres avtale om en fast daglig godtgjørelse til praksisinnhaver ved sykefravær.

b) Leietaker forplikter seg til å tegne forsikring til dekning av sitt ansvar etter det foregående ledd. Dersom alternativ 3 b er valgt, skal leietaker være fri leieforpliktelse ved sykefravær utover 6 måneder.
7. Praksisinnhaver og leietaker bør drøfte spørsmål om utskiftninger eller endringer av utstyr og innredning i de kontorer og fellesrom som leietaker disponerer før endringer blir gjennomført. Likeledes bør endringer i ansettelsesforholdet for hjelpepersonellet drøftes med så vel leietaker som hjelpepersonellet (f.eks. assistanse under sykdom). Leietakers bruk av eget utstyr reduserer ikke forpliktelse til å betale godtgjørelse som avtalt i punkt 3, med mindre det gjøres avtale om noe annet.
8. Hver av partene kan med 3 måneders skriftlig varsel kreve at samarbeidet opphører.
9. Ved opphør av samarbeidet skal hver av partene beholde journalene til «sine» pasienter.
10. Ingen av partene har anledning til å overdra sine rettigheter etter denne kontrakt.
11. Oppstår det uenighet mellom partene om hvorledes samarbeidsavtalens bestemmelser er å forstå, kan en tremannsnevnd oppnevnt av Den norske tannlegeforenings hovedstyre avgjøre spørsmålet med bindende virkning.

.....den

.....

.....

ANSETTELSESKONTRAKT

1. AVTALEPARTER

Arbeidsgiver:

Arbeidstaker: Fødselsnr:

2. ARBEIDSFORHOLD

Ansettelsesdato:/.....20.....

Arbeidsstedet er

Ansettelsens karakter (stryk det som ikke passer):

- a) Med uker/md. prøvetid, og deretter fast ansettelse. Dersom arbeidstaker er fraværende i prøvetiden kan arbeidsgiver forlenge prøvetiden med en periode som tilsvarer lengden av fraværet.
- b) Fast uten prøvetid.
- c) Som vikar inntil....., da ansettelsen opphører uten forutgående oppsigelse.
- d) Stillingsstørrelse:
- e) Arbeidstid:
- f) Spisepause: Inkludert/ikke inkludert i arbeidstiden.
- g) Oppsigelsesfrister: I prøvetiden:
I vikartiden:
Etter fast ansettelse:
- h) Arbeidstaker har rett til 5 ukers ferie. For øvrig gjelder ferielovens bestemmelser.

3. LØNN

- a) fastlønn ved ansettelse :
.....
- b) provisjon: I tillegg til den faste lønn har arbeidstaker krav på % av innarbeidet honorar som overstiger kr..... Med honorar menes bruttohonorar fratrukket utgifter til tanntekniker. Utbetaling av lønn finner sted den 10. hver måned. Provisjonen beregnes av foregående måneds innbetaling.
- c) I tillegg til lønn dekker arbeidsgiver følgende ytelser.....
- d) Det er ikke opprettet noen pensjonsordning for stillingen.

4. LØNN UNDER SYKDOM, FØDSELSPERMISJON ETC

Ved fravær som folketrygden yter refusjon for (sykdom, barns sykdom, fødselspermisjon mv.) dekker arbeidsgiver differansen mellom full lønn og trygdeutbetalingen i en periode på måneder

5. LØNNSREGULERING

Partene er enige om at regulering av lønn skal skje etter drøftelser en gang årlig.

Endring av den faste lønn eller prosentsatsen forutsetter enighet mellom partene og må basere seg på fremlagte regnskapstall og årssammenligninger.

6. TAUSHETSPLIKT

Arbeidstakeren er forpliktet til absolutt taushet i alle pasientanliggender han/hun i egenskap av ansatt får kjennskap til.

7. BISTILLING

Arbeidstaker skal informere arbeidsgiver skriftlig om eventuelle bistillinger/arbeidsoppdrag for andre arbeidsgivere.

....., den...../.....20.....

.....
.....

arbeidstaker

arbeidsgiver

lertid ikke kreve at utstyret skal skiftes ut og tilpasses medarbeiders ønskemål. Partene kan avtale andre løsninger. Når det gjelder endringer i ansettelsesforholdet for hjelpepersonellet (f.eks. assistanse under sykdom), må dette tas inn i de respektive arbeidskontrakter.

Ad 8. Fristen kan endres. Den bør imidlertid ikke være kortere, idet opphør av samarbeid kan kreve store omstillinger for partene.

Ad 9. Ingen av partene kan innkalle pasienter som ikke har inngått avtale om dette, jf. Etske regler §12. Pasientene har imidlertid fritt tannlegevalg, Etske regler § 4, noe som innebærer at ingen kan hindre pasienten i å søke den av tannlegene som ønskes, etter opphør av samarbeidet.

Partene kan f.eks. avtale at de pasientene som er kommet til praksis etter at leietaker begynte, og som utelukkende er behandlet av denne, samt vedkommendes venner og familie, skal kunne innkalles av leietaker etter avsluttet samarbeid, forutsatt at det er inngått en avtale med pasientene om slik innkalling.

Det har vist seg at det i praksis kan oppstå uoverensstemmelser mellom partene i forbindelse med opphør av avtalen. Dette gjelder særlig spørsmål om bruk av journaler og etablering etter avsluttet samarbeid.

I henhold til §23 i våre etiske regler, kan partene etablere virksomhet hvor de måtte ønske med mindre annet er avtalt.

Partene bør derfor tenke nøye gjennom opphørs situasjonen før samarbeidet inngås.

Ad 11. Uenighet kan av hver av partene bringes inn for domstolene, eller for en voldgiftsrett, jf. Etske regler § 40. Bestemmelsen i kontrakten innebærer et tilbud fra NTF til partene om hjelp til løsning av eventuelle uoverensstemmelser. Begge parter må imidlertid være enige om en slik avgjørelse. NTF har oppnevnt en permanent nemnd bestående av tre personer som skal virke som konfliktløser. Det er selvsagt mulig å avtale at en slik uenighet skal løses av nemnda, men da bør dette stå i kontrakten.

Adresse: NTFs sekretariat